

OBRITNIK

Glasiilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15. Naročnina znaša: za celo leto . . . . . 30.— Din za pol leta . . . . . 15.— posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto II.

Ljubljana, dne 4. avgusta 1933.

Štev. 15.

Konstituiranje Jugoslovanske nacionalne stranke in obrtništvo

Pred kratkim se je konstituirala na kongresu v Beogradu bivša vsedržavna stranka „JRKD“, ki si je nadel naslov Jugoslovanska Nacionalna Stranka.

Mi obrtniki, kot gospodarski stan gotovo nimamo kot celota nobenih in ne smemo imeti ter dopustiti kakršnihkoli političnih zvez s strankami. Vsekakor pa ne smemo zabranjevati obrtništva, ki je organizirano v svojih prostovoljnih organizacijah, da se ne bi posamezniki po svoji volji udeleževali v političnih strankah. Koristi doslej na ta način nismo imeli nobenih, kajti obrtništvo, kot stan, je bilo brez pravega smisla za svoje obrtniške stanovske interese, ker so se posamezniki kot taki eksponirali za gotove stranke, medtem je pa trpel le ugled obrtniškega stanu in smo le izgubljali na ugledu in spoštovanju kot celota. Prav to ne smemo dopustiti, da bi se godilo tudi naprej, kajti moč obrtništva, ki je hrbtnica vsega pravega gospodarskega in nacionalnega življenja naše države nam dokazuje, da mora biti usmerjeno obrtniško politično delo za tem, da zagotovimo obrtništvo vse, kar mu pripada in da dobi svoje, kar so mu razne politične stranke in prilike ugonobile ali pa spravile na nivo, da nas je danes sram, ko vidimo kje smo.

Tako ne sme več naprej. Obrtništvo se mora zavedati tudi svoje politične moči in s to močjo računati, da postavi svoje zastopnike, kot zastopnike obrtniških interesov vsepovsod, kjer se deli sedaj miloščina našemu stanu. Miloščine mi ne potrebujemo, željni smo stvarnega dela; hočemo tudi živeti ter zahtevamo, da se nas, kot stan, upošteva po naših upravičenih željah.

Ko se je konstituirala nova stranka, naj nam bo dovoljeno, da tudi mi kot nadstrankarji, ki izključujemo politiko pri reševanju samo obrtniških vprašanj — politiko, ki je že toliko škodovala našemu stanu in našim upravičenim zahtevam, objavimo iz programa nove stranke samo ono, kar se nas, to je obrtnikov tiče.

V programu je sledeče o obrti: „Obrt predstavlja najmočnejšo gospodarsko panogo za kmetijstvom. Stranka bo podpirala ekonomsko delavnost obrtnikov z ustvarjanjem ugodnih delovnih pogojev, posvečujoč posebno pozornost modernemu napredku obrtniške tehnike, organizaciji obrtniškega kredita, kjer more igrati zadružna samopomoč vidno vlogo, kakor tudi strokovnemu izpolnjevanju obrtnikov. Stranka bo stopila v tesne stike z obrtniškiimi organizacijami in iskreno in energično podpirala njihove upravičene zahteve.“ To moramo zapisati v naš list, da se ne bo kedaj vodstvo nove stranke čutilo prizadeto, ako bomo tudi zahtevali od te politične formacije, kot nadstran-

Udeleženci ustanovnega občnega zbora podružnice DJO na Viču.

ki se je vršil v petek dne 16. junija zvečer ob 8. uri v telovadnici ljudske šole na Viču ob udeležbi nad 60 domačih obrtnikov in obrtnic ter drugih zastopnikov. Društvo šteje že 85 članov torej ima organizirano na 80% vsškega obrtništva. Društvo vodi s pomočjo agilnega odbora predsednik tov. Josip Lojk, mizarski mojster.

karji, da tudi izpolni načela svojega programa.

Prepričani smo, da bo tej politični stranki sledila ustanovitev tudi še drugih novih pa vsled tega naglašamo le to, da obrtništvo pričakuje od vseh strank, kot stanovski faktor pravega upoštevanja, ki ga doslej ni bilo deležno ter je bilo mnogokrat razočarano nad ukrepi politikov, ki so se vmešali in se še sedaj vmešavajo v obrtniška vprašanja, ki bi jih pa moralo obrtništvo samo rešiti in kar kvari ugled politikov pa tudi strank, čegar najboljši del volilcev in funkcionarjev je bil iz obrtniških vrst.

Obrtništvo se danes zaveda svoje moči in s to močjo naj v bližnji bodočnosti politiki in vse stranke v naši državi računajo, ako želijo dobrih odnosov z obrtništvom, sicer bodo razočarani, kot je razočarano obrtništvo sedaj.

Današnji številki „Obrtnika“ prilagamo ljubljanskim čitateljem letake, ki so jih izdali prireditelji kegljanja na dobitke, katero se vrši v nedeljo dne 6. avgusta na kegljiščih restavracije Perles (Žičkar) v Prešernovi ulici in pa na kegljišču gostilne Usenik na Borštnikovem trgu.

Vsi prijatelji kegljanja vljudno vabljeni, ker je prireditev namenjena v prid tiskovnega sklada za list „Obrtnik“.

VABILO

na ustanovni občni zbor podružnice Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino na Vrhniki, kateri se vrši v nedeljo dne 13. avgusta 1933. ob 13.30 uri popoldne v Narodni šoli na Vrhniki z običajnim dnevnim redom.

Vprašanje ljubljanske zbornice za TOI

Te dni so prinesli ljubljanski dnevnikarji notico glede vprašanja ljubljanske zbornice za TOI, češ da ista ostane skupna. V tem smislu se ponavlja v imenovanih dnevnikih že okrog 2 leti, kar traja to javno vprašanje glede naših zbornic. S sledečim prinašamo točen prepis priobčenega članka v ljubljanskih dnevnikih:

Kr. banska uprava dravske banovine je prejela od ministrstva za trgovino in industrijo naslednji odlok:

Na podlagi poročil Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani z dne 17. marca, oziroma 20. maja t. m. pod št. 4470 o izidu glasovanja obrtniških organizacij proti delitvi zbornice, kakor tudi na podlagi sklepa obrtnega odseka navedene zbornice, naj se zbornica ne deli, odrejam na podlagi § 393. st. 2. t. b., naj Zbornica za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani ostane enotna, ker niso dani pogoji zakona za ločitev obrtnega odseka iz navedene zbornice. O tem naj se obvesti banska uprava, da po časopisu in s posebno okrožnico obvesti prizadete. Minister trgovine in industrije dr. I. Šumenkovič, l. r.

Zelo zanimiv članek smo te dni čitali v št. 176. „Jutra“ na 8. strani pod naslovom: „Na poti k vsedržavni organizaciji trgovstva“. Iz tega članka prinašamo samo zadnji odstavek, ki se glasi: „Ustanovitev zveze trgovskih združenj v Beogradu bo tudi slovensko trgovstvo z zadovoljenjem pozdravilo, saj pomeni ta zveza velik korak na poti k ustanovitvi centralne stanovske organizacije vsega jugoslovanskega trgovstva, kajti čim bosta ustanovljeni zvezi v Beogradu in Zagrebu, bo že mogoče misliti na ustanovitev take vrhovne vsedržavne zveze.“ Iz tega se vidi, da se dela na tem, da dobi trgovstvo centralno zvezo v Beogradu. Podobno smo čitali pred kratkim tudi glede industrijcev. Obrtništvo nikakor ne zavida tem centralnim zvezam trgovstva in industrije, kar je njihovega, toda čudimo se le, da nekateri posamezniki iz istih krogov, kakor tudi iz skupne zbornice tako nasprotujejo upravičenim obrtniškim zahtevam. Mi smo vedno poudarjali in poudarjamo še danes, da je potrebno, da ima trgovstvo svoje, kakor naj ima industrija. Gospodje pa naj bodo vsaj toliko uvidni, da

naj privoščijo tudi obrtništvu kar mu gre. Izjavljamo pa, da bomo našo akcijo in borbo vodili toliko časa, dokler ne dosežemo svojih pravic.

Vsem zadrugam, članicam Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

Od Kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani sem prejel sledečo odredbo pod št. 4508/1 z dne 25. julija 1933.

Odredba.

S pravomočno odredbo mestnega načelstva v Ljubljani, izdano po tukajšnjem nalogu z dne 11. decembra 1931, VIII. No. 7149/1, se je na podlagi § 130., 1. odst. 3. obrtnega reda iz l. 1907 postavil bivši zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani komisar g. Pristou Filip in mu dodelil preglednik gospod dr. Koce Jurij, oba v Ljubljani, obenem s funkcijo likvidatorjev Zveze glede na novo ureditev obrtniških organizacij v obrtnem zakonu z dne 5. novembra 1931, ki v §§ 363. in 442. Zvezam obrtnih zadrug na tuk. pravnem področju (nasprotno od onih, ki so bile ustanovljene po zakonu o radnjama in zakon čl. XVII.: 1864) ne dovoljuje preosnove v prisilno organizacijo, namenja pa dosedanjam zvezam enak in celo širši delokrog s prislilnim značajem okrožnim odborom rokodelskih združb in je bila torej v skrbi za pravilno zaščito javnih interesov, pravilno izvedbo obrtnega zakon in končno v smislu § 130. m obrtnega reda ter čl. 27. zveznih pravil potrebna namemba vseh poslov dosedanje zveze, ki je 9. marca 1932 po moči zakona samega prenehala obstojati, na okrožni odbor obrtniških združb v Ljubljani kot edinega pravnega naslednika v smislu prej omenjenih intencij, najsi bi se osnovala kakšna društvena zveza ali enako društvo za nameni bivše zveze ali ne; takšna organizacija se doslej niti ni osnovala, pa bi že z ozirom na uvodoma omenjeno pravomočno odredbo formalno ne mogla več zahtevati poslov bivše zveze zase, ne glede na to, da bi tudi v materialno pravnem pogledu ne mogla doseči istega delokroga kot bivša zveza ali sedanjí okrožni odbor in se torej ne bi mogla sklicevati na močnejšo pravico od poslednjega za prevzem zvezinih poslov.

V smislu te odredbe postavljeni likvidator je predložil končni obračun imovinskega stanja in poročilo o zaključku poslov bivše zveze v odobritev.

Na podstavi § 418. ob. z., v zvezi s § 130. m obrtnega reda iz leta 1907 in čl. 27. pravil bivše Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

odredim:

1. Da se likvidacijsko poročilo in obračun likvidatorja bivše Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani vzameta na znanje in odobrita kot sestavni del te odredbe.

2. Da se likvidacija omenjene zveze zaključí ter likvidator in dodeljeni preglednik razrešita dolžnosti pri vseh zveznih ustanovah.

3. Da se inventar omenjene zveze in eventualni bodoči dohodki, izviraajoči iz nalova bivše zveze, preneso na okrožni odbor rokodelskih združenj v Ljubljani.

Odredba je izdana po uradni dolžnosti in je takse prosta.

Namestnik bana pomočnik:
Dr. Pirkmajer.

V zvezi z odredbo sem prejel tudi zaključno poročilo likvidatorja Zveze obrtnih zadrug v likvidaciji v Ljubljani ter zaključni račun.

Na podlagi avstrijskega Obrtnega zakona z dne 16. avgusta 1907 § 130 m in glasom zveznih pravil § 27., kar se glasi: „Zvezni načelnik ima pravico, vložiti v roku 14 dni rekurz na trgovinsko ministrstvo proti odloku, s katerim se je razrekla razdružitev,“ sem vložil proti tej odredbi danes priziv.

Sklicujoč se pri tem tudi na novi obrtni zakon § 442. 3., ki pravi sledeče: „Nepri-silne strokovne organizacije trgovcev in rokodelskih obrtnikov, ki so obstojale zaradi pospeševanja strokovnih in stanovskih koristi in so ustanovljene na osnovi predpisov zakona o radnjama in zak. čl. XVII.: 1884 o obrtu, se tudi smejo pretvoriti v prisilne združbe v smislu tega zakona, če so zakonski pogoji za to. V tem primeru morajo prilagoditi svoja pravila in delo predpisom tega zakona v šestih mesecih, ko stopi zakon v moč. Če tega v tem roku ne store, obstojajo nadalje kot neprisilne organizacije po zakonu o društvih, shodih in posvetih. Istotako obstojajo po omenjenem zakonu tudi

združbe, ustanovljene na osnovi dosedanjih zakonov o obrtih, ki nimajo pogojev za to, da bi se pretvorile v združbe v smislu tega zakona. Take združbe so dolžne svoja pravila omenjenemu zakonu o društvih, shodih in posvetih prilagoditi in jih prijaviti pristojnemu občemu upravnemu ali policijskemu oblastvu. Če tega v šestih mesecih, ko stopi ta zakon v moč, ne store, prestanejo biti združbe. Istotako morajo postopati tudi zveze združb, ki obstoje na podstavi dosedanjih zakonov o obrtih.“

Ljubljana, dne 3. avgusta 1933.

Ivan Šimenc,

podnačelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

Naše obrtništvu in vzroki šušmarstva

Pod tem naslovom, izšel je članek v mariborskem „Večerniku“, ki ga je ponatisnila Nova Doba v štev. 58. od 17. julija t. l., kjer obravnava neki neimenovani vzroke šušmarstva, ter hoče s tem v glavnem to krivdo prevaliti na obrtništvu samo, češ krivi so obrtniki šušmarstva, ker niso dobro plačali pomočnikov, da so bili isti primorani postati samostojni, na drugi strani pa so bili primorani prijeti za šušmarstvo, ker ne morejo od zraka živeti. Istotako hoče omalovaževati mojstersko preizkušnjo češ takí, ki isto ne bodo prestali, bodo primorani šušmariti itd.

Dotični pisec pa ni raziskoval, oziroma omenil, kaj je gnalo obrtništvu v podaljšanje delovnega časa, znižanje plač itd. Konstatiram, da ako bi bilo na merodajnih mestih več smisla za zaščito obrtnega stanu, bi ne bilo ne brezposelnih, ne tako nizkih plač, da bi bile iste vzrok šušmarstva, temveč reguliralo bi se to takorekoč samo od sebe, ker bi bilo povpraševanje po delovnih močeh večje in s tem tudi ponudbe na plačah večje. Isti, ki ne bi bili zmožni položiti mojsterskega izpita, bi zmogli dobiti dela in zaslužka pri mojstrih kot pomočniki. Kaj je torej glavni vzrok temu pomanjkanju dela? Glavni vzrok je šušmarstvo v velikem obsegu, to je trgovina, ki se bavi z obrtnimi izdelki tako s prodajo, kot izdelavo. Trgovske družbe, ki se po večini poslužujejo slabo kvalificiranih delovnih močeh, da lažje pritiskajo cene, isto tudi tovarne, ter uvoz tujih izdelkov.

Isto se javne nabave, tako za armado, kakor drugo državno nameščenstvo za obrtnike nedosegljive ter jih dobe po večini omenjena nekvalificirana, a zato kapitalno zmožna podjetja, ki izdelujejo te predmete celo z osebami, brez vsake strokovne izobrazbe, kakor dokazuje sledeči slučaj: v Ljubljani je žena prevzela, ki je znala nekoliko šivati, v izdelavo gornje hlače za orožnike od neke take tvrdke. Rekla mi je samo sledeče: „Vse mi je dobro izpadlo, samo razporke sem naredila narobe, ter sem morala 10 hlač zaradi tega razparati.“ Na vprašanje, koliko je dobila za hlače, mi odgovori: „Deset dinarjev za komad“. Takih in sličnih slučajev je na tisoče. Žal moram konstatirati, da se visoki uradniki, posestniki, trgovci, odvetniki in tovarnarji poslužujejo nekvalificiranih hišnih šivilj, šušmaric, ki jih plačajo naravnost umazano, to je 10 do 15 Din na dan s hrano, ter jih priganjajo, da morajo izdelati dnevno po najmanj eno obleko in še več, vsedejo se gospe in hčerke k istemu šivanju, ter na ta način znižajo še tisto umazano plačo. Tako je umljivo, da so delavnice legalnih obrtnikov

prazne in delavstvo na cesti. Isto se godi s čevljarstvom in drugimi obrtnimi izdelki. Umljivo je, da je legalni obrtnik zaradi takih razmer primoran posluževati se vseh danih mu sredstev, ako hoče doseči količkaj dela, da preživi vsaj skromno svojo družino.

Pisec članka naj se v bodoče podpiše, da bomo vedeli, če imamo opravka tudi s šušmarjem.
Ivan Bizjak.

Sestanek obrtnikov občine Dev. Marije v Polju pri Ljubljani

V nedeljo dopoldne, dne 23. julija se je vršil v šoli obrtniški sestanek, katerega je sklicala podružnica DJO v Mostah pri Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in nagovor predsednika DJO podružnica Moste. 2. Ustanovitev DJO in njegov pomen. 3. Splošni obrtniški položaj in združitev vsega jugoslovanskega obrtništvu v enotno fronto. 4. Slučajnosti.

Sestanek je otvoril in vodil predsednik podružnice DJO v Mostah, ki je uvodoma pozdravil navzoče obrtnike, 52 po številu, in župana občine Dev. Marije v Polju g. Gartožo. Predsedujoči je pojasnil pomen tega sestanka ter naglasil pomen takih sestankov sploh, s katerimi bi moralo obrtništvu že davno pričeti, da se tako doobra spozna in se porazgovori v perečih gospodarskih, socialnih, finančnih in drugih vprašanjih. Predsednik je apeliral na obrtništvu in njegovo zavest ter podčrtal, da je obrtništvu prvi stebel države, kot dober davkoplačevalec. Zato je nujno potrebno, da se takoj stanovsko gospodarsko organiziramo, ker bomo s tem koristili v prvi vrsti samemu sebi in pa celokupnemu jugoslovanskemu narodu. Na kraju svojega govora je pozval predsednik navzoče, da naj celoten obrtniški položaj dobro premislijo ter bodo videli, da je pokret, ki ga je pričelo DJO v dravski banovini, pravičen ter neče škodovati nikomur, zahteva pa za obrtništvu samo ono, kar mu pripada in kar mu kot gospodarskemu faktorju gre.

Druga točka dnevnega reda se ni obravnavala, ker je bil podpredsednik osrednjega odbora tov. Košak, kot poročevalec k tej točki službeno zadržan.

Sledilo je poročilo podpredsednika osrednjega odbora tov. Ivana Šimenca, ki je poročal, kako je obrtništvu prišlo do tega, da se je pričelo boriti za osamosvojitve in kako so nekateri gospodje, kateri so to sprožili in pričeli z delom na to, ko je stvar resno napredovala, da se osvobodimo škodljivcev obrtništvu, vrgli svojo puško v koruzo in šli popolnoma druga pota, ki so obrtniškvemu stanu prinesla marsikaj grenkega. Naš boj bi ne bil težak, če bi bilo naše obrtništvu saj toliko zavedno, da bi znalo svoj že itak slab gnoten položaj pravilno presoati ter sem prepričan, da bi obrtni zakon zgledal veliko bolje za obrtništvu, ker je sedaj enoten za celo državo.

Obrtni zakon je v splošnem dober, vsekar pa je v njem precej pogrešk, ker so istega kovali brez tesnega sodelovanja obrtništvu drugi. S tem, da so te pogreške, ni rečeno, da je že vse zamujeno, ker se da še marsikaj popraviti, kar ni dobrega, to pa le v slučaju, če bo vse jugoslovansko obrtništvu, katerega je po številu nad 200.000, združeno v enotni fronti, takrat bomo močni in bodo merodajni faktorji naše prošnje in zahteve tudi drugače upoštevali, kakor jih morejo danes.

Ker se zavedamo, kako močen gospodarski faktor države smo in koliko tudi plačamo, hočemo tudi potom naših obrtniških zbornic, osrednjih odborov, prostovoljnih banovinskih obrtniških društev in podružnic zahtevati, da se nas upo-

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije A. D., podružnica Ljubljana

se preseli

dne 7. avgusta 1933.

v Gajevo ul. št. 6

(Dukičev blok.)

števa ter pritegne k sodelovanju po davčni moči na vsa važna mesta, kakor so to občinske uprave, banovinske, pa tudi parlament in senat. Na teh mestih bomo lahko iznesli, pa tudi uveljavili svoje inicijative ter zastopali obrtniški stan dejansko tako, kakor njega moč in interes zahteva. Na kraju je pozval tov. Šimenc vse k vztrajnemu, složnemu delu bodreč obrtništvo, da naj gre po začrtani poti neustrašeno naprej, ker s tem nam je uspeh zasiguran — bodite pozdravljeni. — Poročilo podpredsednika osrednjega odbora tov. Šimenc je sledilo navdušeno odobravanje in je bilo soglasno sprejeto.

Tov. predsednik Pavčič se je predgovorniku zahvalil za izvajanja ter ga prosil, da naj bi prišel med obrtnike v te kraje vedno, kadar ga bodo zahtevali.

K točki 4. je poročal precej obširno tov. Pavčič, posebno o davčnih zadevah, kar so navzoči obrtniki z zanimanjem zasledovali ter je podal na različna vprašanja obrtnikov stvarna pojasnila.

K besedi se je prijavil tudi kovaški mojster Josip Pintar, odbornik osrednjega odbora in bodril obrtnike naj se pridružijo našemu pokretu ter naj gredo v boj neustrašeno za obrtniške pravice. Tudi besede tega je obrtništvo z odobravanjem sprejelo za katere se mu je zahvalil tov. predsednik.

Za tem je predsednik tov. Pavčič pozval navzoče obrtništvo, da naj se izjavi, ako se strinja s pokretom DJO. Navzoči so z odobravanjem soglasno sklenili, da se strinjajo ter da gredo po tej poti naprej. Na vprašanje, če se strinja obrtništvo z ustanovitvijo podružnice DJO pri Dev. Mar. v Polju, je obrtništvo sklenilo soglasno, da se strinja, nakar se je izvolil sledeči pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice: predsednik: Franc Tomšič, mizarški mojster; tajnik: Ciril Požar; odborniki: Lipah Franc, mesar, Snoj Franc, čevljar, Babnik F., krojač, Herman Stele, ključavničar, Hromc M., kovač, Avšič Franc, zidar, Curda, šivilja, Krenos, pek, Učakar, pletar, Bolta, kolar, Kamnar, sedlar, Podbevšek, brivec, Babnik, strojar, Grum Franc, tesar, Podjed, mehanik, Hlebš, mlinar.

Po izvolitvi pripravljalnega odbora je predsednik Pavel Pavčič zaključil dobro uspel obrtniški sestanek.

Za obrtništvo bije dvanajsta ura

Če je kdo upravičen pritoževati se in tarnati ter obupavati je gotovo to poleg delavca in kmeta naš obrtnik. Prvenstvo med preje navedenimi stanovi pa bi bilo težko določiti; ali pa bi se sploh ne moglo drugače kakor z žrebanjem, kar bi pa zopet ne bilo pravično.

Kriza, ta čuden izraz, to veliko zlo, katero nam ruši s trudom in žuljavimi rokami ustvarjene naše obrtne delavnice in obratovalešča, v katerih smo z nasmehom in ponosom gledali torišče svojih izdelkov. Danes nam pa imenovano zlo grozi uničiti še ta oporišča naših skromnih zaslužkov ter nas upropastiti. Nihče od nas ni pričakoval, da bo ta vražja kriza zarezala tako globoko brazdo v naš nekdanji tako ponosni in cvetoči obrtni stan. Vemo, da tega težkega položaja ne občutijo vsi — mnogi živijo bolje nego preje pa jim to zlo, nad katerim se mi tako jezimo, ne dela nobenih preglavic. Nasprotno, še blagodejno vpliva nanje. Niti malo ne pomislijo, da stoji obrtnik v svoji delavnici večinoma prekrižanih rok ter skoro v popolnem brezdelju ter s strahom gleda v bodočnost, kaj in kako bo.

Obrtnik hodi poleg delavca in kmeta svoj žalostni križev pot, ker je svet pač nekako čudno urejen tako, da tisti, ki dela malo ali pa še celo nič, prav dobro živi in mu tudi za starost ni treba skrbeti,

polet tega pa tudi ne ve, kaj je borba za kruh in obstanek.

Kaj pa s Teboj, obrtnik?! Težko je priti obrtniku in delavcu do dela in zaslužka v sedanjem času, čeprav še tako za sramotno nizke cene, ki niso že zdavnaj več v ponos reelnemu obrtniku. Še težje pa je priti do plačila za že izvršeno delo. Vsak se izgovarja, da ni gotovine, ponuja hranilne knjižice tega ali onega zavoda, ter moraš biti vesel če vsaj to dobiš. Mnogo pa je tudi takih naročnikov za obrtniška dela, ki pa še knjižic ne posedujejo in prav s temi je še večji križ ter se le z največjo težavo da kaj izcimiti. Obrtnik pa naj pod takimi pogoji redno vrši svoje obveznosti. Obrtnik naj kar vleče svoj voziček še globlje v blato ter ga naj notri pusti in končno naj še sam v njem ostane, ker umrje vsaj častne smrti ter mu ne bo potrebno skrbeti, kje naj dobi vrv, da se obesi — pač žalostno, toda resnično. Vzrok tiči v tem, da ni najti na klic odpomoči nobenega odziva in od nikoder.

Končno pa, če ima obrtnik vsaj še nekoliko optimizma, ga isti takoj mine in izgine, ko dobi plačilni nalog za izpolnitev svoje obveze, poleg njega pa navadno še opomin za kakšne „jurje“, katerih obrtnik danes že sploh več ne pozna, to pa vsled tega, ker jih tudi banke ne razstavljajo v izložbah, da bi si jih vsaj malo ogledali.

Prav obrtniki gotovo nimamo ničesar proti pravičnim odmeram javnih dajatev in davščin. Bog ne daj, da bi nas kdo imel za slabe državljane, ki se branijo izpolnjevati svoje obveznosti do države. Naše geslo je „Vsakemu svoje“. Obrtniki smo bili vedno dobri davkoplačevalci ter bi taki tudi v bodoče radi ostali; samo treba nam je dati prilike zaslužka ter poskrbeti, da bomo tudi mi od svojih odjemalcev dobili v redu plačano naše delo, pa bomo točno poravnali vse obveznosti, saj se vedno trdi in naglašajo ob raznih prilikah, da je baš obrtni stan najjačji steber vsaki državi. A nam je le žal, da je ta steber zgubil na svoji nekdanji jakosti in se prav lahko tudi zruši, ker sedanje obtežitve ne bo mogel več zdržati, če mu ne pride odpomoč ob dvanajsti uri.

Kakor sem preje poudaril je dolžnost vsakega državljanca, da vestno in redno plačuje na njegov zaslužek odpadajoče davke, ali žalostno je, ko si brez zaslužka in brez vsakih sredstev ter tak gledaš s strahom bodočnosti nasproti pa se ti pripeti najhujše.

Resnica je, da se nahajajo med obrtništvo tudi nekaj takih tovarišev, kateri že nad 10letja izvršujejo samostojno pa se znajo prav spretno izogibati vsakih dajatev, dočim imajo za vse drugo dovolj denarja, obenem pa delajo baš taki mojstri-skaze skrajno umazano konkurenco ter krijejo s svojo obrtjo razne šušmarje proti primerni odškodnini. Ne plačajo pa ne prvi in ne drugi državi prav ničesar od svojih dohodkov, kvečjemu še prejmejo kakšne podpore na račun brezposelnih.

Za take obrtnike pa so potrebne prav gotovo posebne mere. Odzvati bi se jim moralo dovolila za izvrševanje obrti pa bi bilo tudi s tem veliko pomagano res pravemu obrtništvu, tako pa moramo mi redni plačniki nastali primanjkljaj nadoknaditi ter se nam dela s tem velika krivica. Vi pa, res pravi obrtniški tovariši, mi bodete vse to tudi lahko pritrdili.

Razmere, v katerih živimo, so za naš stan pogubne, izhod je edino ta mogoč, da strnemo naše vrste, da bodemo v bodoče boljše krmarili ladjo obrtništva kot smo jo doslej.

V „Slovenskem Narodu“ sem pred dnevi čital neki daljši članek, v katerem se naglašajo prav posebno strnitev obrtnikov, kmetov in delavcev v skupno fronto in menim, da mi ni potrebno še posebej poudarjati, da je to edini izhod, če se hočemo rešiti propada. — Razmišljajte!

Ivan Košak,
slikarski mojster.

Vabilo

Društvo jugoslovanskih obrtnikov
za Dravsko banovino podružnica
Logatec priredi dne 20. avgusta 1933
ob 4 uri popoldne na vrtu Muley veliko

vrtno veselico s srečolovom

Čisti dobiček je namenjen za nabavo
potrebne inventarja in pod-
pora onemoglim obrtnikom.

K obilni udeležbi vabi **ODBOR.**

Davčna vprašanja in obrtništvo

Pod okriljem društva jugoslovanskih obrtnikov v Celju se je vršilo v torek dne 25./VII. 1933. v spodnjih prostorih Narodnega doma predavanje o davkih, ki je prav lepo uspelo.

Uvodama je predsednik društva g. Holobar pozdravil navzoče, posebno pa davčnega upravitelja g. Žumra, kateri je prav v detajlnih obrisih stvarno in razumljivo predaval vse vrste davkov, ki pridejo v poštev za obrtništvo ter razložil, na podlagi katerih naredb in zakonov, kako in v kakšni višini se davki zaračunavajo. Posebno natančno in detajlirano pa je g. Žumer razložil izpolnitev davčne prijave za pridobitno, pri kateri obrtništvo največ greši z nepravilno izpolnitvijo ter tako v velik meri samo sebi škoduje. Iz predavanja je tudi lahko vsak povzel, da uradništvo ne dela davčnim zavezancem nikakih krivic, ker se mora ravnati strogo po zakonskih predpisih. Neumestni so torej napadi, češ, da je uradništvo krivo, če je kdo previsoko obdavčen. V največ primerih so pa davčni zavezanci sami krivi, ker ne izpolnijo prijave pravilno. G. Žumer je tudi natančno razložil, na kakšne instance je vlagati pritožbe in v katerih slučajih se iste ugodno rešijo.

Želeti bi bilo, da se taka predavanja češče vršijo, saj imamo v g. Žumru prav izvrstnega strokovnjaka ter je isti tudi obljubil, da nam je za taka vprašanja vsikdar rad na razpolago. Med vrstami obrtništva pa bi bilo želeti še več stanovske zavesti in številnejše udeležbe takih predavanj, pa bi bilo marsikomu prihranjeno razburjanje vsled nepoznanja vprašanj, ki so velevažna za vsakega posameznika. G. Žumru iskrena hvala in priznanje za njegov trud.

Po predavanju je govoril še tov. predsednik Holobar o pomenu društva ter apeliral, da naj se članstvo še agilneje oprime dela v prid društvu ter vsepovsod širi stanovsko zavest.

Razpravljalo se je še o prodaji Obrtnega doma, o subvenciji in šušmarstvu, pri čemer je

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više

toy. Vrenko omenil, da šteje mizarska zadruga v Celju 206 članov. Dognanih šušmarjev v mizarski stroki pa je 500. Slično je tudi po drugih zadrukah, čeprav ne v tako veliki meri.

Zelo nas veseli, da je pričela baš agilna celjska podružnica z davčnimi predavanji ter prireja sploh pogosto članske sestanke, kar želimo, da naj bi posnemale tudi druge podružnice DJO ter zaprosile krajevne davčne upravitelje ali pa uradnike, da jim o davkih predavajo.

Zastopnike obrtništva v javne korporacije!

Nikomur v teh težkih časih ne letijo pečeni golobi v usta; še za vsakdanji košček kruha se je treba trdo boriti. Posebno obrtništvo nima v tem oziru prav nič zavirljiv položaj. Opetovano je treba poudariti, da je v marsikaterem slučaju naša krivda, ker nismo dovolj zavedni.

Vzemimo samo za primer občinske odbore. V mnogih občinah imajo obrtniki preko 50% davčne moči. Morda imajo tudi kakšne zastopnike v občinskih odborih, toda ti se dostikrat ne morejo imenovati kot take, ampak zastopajo čisto druge, obrtništvo celo škodljive ljudi. Sicer to ne velja povsod, v mnogih krajih ima obrtništvo, kot zastopnike prave, odločne in zavedne obrtnike.

Važne pa so tudi druge javne korporacije, kot okrajni šolski sveti, davčni odbori, banovinski sveti, delavske zbornice itd.

Zakaj so taka mesta važna je jasno. Kolikokrat pridejo v pretres vprašanja, ki močno tangirajo obrtništvo. Primerov ve vsak sam dovolj v svojem okolišju. Koliko koristi bi imelo obrtništvo, če bi pri vsaki javni korporaciji bili tudi njegovi zastopniki, naj ne govorimo o oddajah javnih del, ki so zopet poglavje zase in bi bilo za marsikaterega lahko naravnost življenjske važnosti. Dovolj je obrtništvo prizadeto pri določanju javnih dajatev. To je fenomenalen pojav: obrtništvo, ki se ga drugje ne upošteva, je najbolj upoštevano pri javnih bremenih. Zelo mnogo bi se dalo v tem oziru narediti, če bi naše interese branili poučeni zastopniki.

Naše društvo jugoslovanskih obrtnikov je dovolj razširjeno in močno, da more (in tudi mora) spraviti prave može na mesta v javnih korporacijah. Ne gre za čast in naslov dotičnega, ki nas bo zastopal, to bi bila samo naša škoda. Gre namreč za interes vsega obrtništva, bodisi v pogledu javnih dajatev, kakor tudi v pogledu obrtnega šolstva, javnih del, od reda in zakonov za in proti obrtništvo.

Industrija je številčno neznatna, njena gospodarska moč pa je veliko močnejša. Če bi bili mi organizirani, bi bilo najbrž obratno. In vendar ima industrija svoje zastopnike povsod. Zakaj naj jih ne bi imeli tudi mi? Na Francoskem n. pr. ima ministrstvo javnih del značaj obrtnega ministrstva.

Prepričani smo pa tudi, da v do glednem času ne bodo naši zastopniki samo pri občinskih odborih itd., ampak da jih bomo poslali tudi v parlament in senat in tudi v kraljevsko vlado.

Z Bleda

Priprave za obrtniško tombolo, ki bo dne 20. avgusta so v polnem teku. Posebno lepi bodo glavni dobitki: moderna spalnica za 2 osebi, moško kolo, komplet štedilnik, sportna obleka, komplet plug, najboljši gozderji itd. Dobitki bodo razstavljeni od 10—20. avgusta v izložbah vile Radoslave (Thaler). Tablice v predprodaji se bodo dobile od 6. avgusta dalje po trafikah. Vabimo vse obrtnike in prijatelje iz Gorenjske, da že sedaj rezervirajo nedeljo 20. avgusta za našo tombolo. Vrednost dobitev presega Din 15.000.—. Vsi dobitki so domač izdelek. Čisti dobiček bomo porabili za podporo obrtnega šolstva in za prirejanje tečajev, pa tudi za podporo revnim obrtnikom. Z izdelovanjem dobitev pa bo saj malo pomagano obrtnikom.

Odmev borbe za ločene zbornice

Pod tem naslovom je prinesel „Obrtni Vestnik“ z dne 31. julija 1933 članek s poudarkom, kot posnetek iz nepristranskega l. „Slovenskega Naroda“, ki pa se tiska v isti tiskarni in na istem stroju kakor „Obrtni Vestnik“.

Zaradi pomanjkanja prostora se danes podrobneje ne bomo spuščali v tozadevni članek in razpravo. Do sedaj še nismo prinašali v našem listu nikakih sodnijskih afer, kar se objavlja in zavija v drugih listih po svoje, za kar obrtništvo, katero je bilo na raznih zborovanjih prisotno, dobro ve, da je bilo popolnoma drugače. V sled tega bomo v prihodnji številki objavili na kratko vse tožbe, ki obstojajo s poročilom o istih.

Ugotavljamo pa danes na tem mestu, da se z naše strani ni pričelo s tožbami ter nismo bili mi prvi, ki bi po sodišču iskali časti in zadoščenja, pač pa so bili prvi prijatelji iz naše nasprotne skupine, ki so nas nagradili s približno 3. ali 5. tožbami.

Toliko za danes, v prihodnji številki pa obširneje.

V prihodnji številki si bomo dovolili odgovoriti „Obrtnemu Vestniku“ na članek kot odgovor „Obrtničkemu Vestniku“.

Kmetijske zbornice

Na seji narodne skupščine dne 24. julija, je interpeliral narodni poslanec Radenko Starčević kmetijskega ministra dr. Tomašič-a, kaj je z zakonskim načrtom o kmetijskih zbornicah. Kmetijski minister je v svojem krajšem govoru izjavil, da se to vprašanje še proučuje in da se bo ta zakonski predlog izročil narodni skupščini takoj, kakor hitro bodo do dobra naštudirana vsa vprašanja.

Uverjeni smo, da bodo kmetijske zbornice velika pridobitev za kmete. Zato želimo, da bi čimprej bil zakon o kmetijskih zbornicah sprejet, s katerim bo gotovo urejeno enotno za vso državo to vprašanje. Želeli bi, da se javi v narodni skupščini kak poslanec Dravske banovine in interpelira ministra za trg. in ind., kaj je z vprašanjem „Obrtniške zbornice“ v Dravski banovini. Skromna želja našega obrtništva od svojih poslancev.

Časopisi in literatura

Zanatlija z dne 23. julija št. 30 (Beograd) prinaša zanimive članke tičoče se obrtniškega pokreta: „Zanatlije i zemljoradnici“, „Evolucija zanatstva“, „Zanatski prepored“ ter druge manjše članke in obvestila.

Zanatlija z dne 30. julija št. 31. (Beograd) prinaša članke tičoče se obrtništva. Zelo zanimivi so članki „Potreba zanatske propagande“, „Savremena nastojanja korporativnog organizovanja privrede“, „Privredni život“, „Jedno pravilno tumačenje“ ter razne manjše članke, obvestila in ankete.

„Obrtnički Vjesnik“ z dne 29. julija št. 31. (Zagreb) prinaša članke, kateri obravnavajo obrtniški pokret in delo: „Nakon jubilarne zanatske izložbe“, „Stagnacija u poslovanju“, „U domu zdravlja“ ter vesti zanatskih komor v Zagrebu in Osijeku ter še druga obvestila in savezne vesti.

Razno

Beograd dobi policijo. V Beogradu so sklenili, da zamenjajo dosedanje orožnike s policijo, ki bo popolnoma moderno opremljena s čemer bo mnogo naša prestolnica pridobila na ugledu.

Važna seja Obrtne zbornice v Banja Luki. Obrtna zbornica za Vrbasko banovino je sklicala sejo upravnega odbora, na kateri bo rešenih par važnih vprašanj obrtniške zbornice in obrtniškega stanu. Glavno vprašanje, ki interesira obrtništvo v tej banovini, je zakon o zavarovanju obrtnikov za slučaj bolezni, onemoglosti in smrti, o katerem se bo razpravljalo. V tem vprašanju ima banjaluška obrtniška zbornica svoje mišljenje. Dosedaj je obrtniška zbornica izvršila organizacijo področnih ustanov v vseh krajih. Do te seje bodo zgotovljeni tudi statistični podatki o stanju in številu obrtništva v Vrbaski banovini, kar je tudi na dnevnem redu.

Tolmačenje odredb obrtnega zakona za osebe, ki so si pridobile pravico na strokovnih šolah in sploh usposobljenost v inozemstvu. Z ozirom na ta važna že večkrat pokrenjena vprašanja je izdal minister trgovine in industrije navodila k izvajanju tega. Po predpisih zakona je potrebno položiti pomočniški in mojsterski izpit čas zaposlenja v inozemstvu. Kar se tiče izpitolov izpitov v inozemstvu ne veljajo enake odredbe, kakor pri nas, se ne morejo izpiti v inozemstvu smatrati kot dokaz usposobljenosti v smislu odredb obrtnega zakona. Med tem pa se bo priznalo čas zaposlenja v inozemstvu. Kar s tiče izpitov na inozemskih strokovnih šolah, v kolikor te niso vsebovane s pravilnikom, izdanim na podlagi obrtnega zakona, bo odločil minister trgovine in industrije od slučaja do slučaja njih vrednost.

Absolventi delovodskih šol na Tehniški srednji šoli v Ljubljani imajo pravico do uradniške kategorije v državnih službah na podlagi pravkar izdanega uverjenja ministra prosvete, ako ostanejo v stroki.

Pred volitvami v delavske zbornice. V Zagrebu je započeta akcija za tem, da se čimprej izvedejo volitve v delavsko zbornico in upostavi upravno stanje, kakor ga žele delavci. Pravico glasovanja bo imel vsak delavec in delavka.

Dobave in licitacije

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do dne 9. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 200 m³ jamskega lesa, smreka ali bor in 6.000 komadov krajnikov, dolžina po 4 m.

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do dne 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave raznih sčetak.

Komanda mornarice kraljevine Jugoslavije razpisuje na dan 10. avgusta t. l. drugo ofertalno licitacijo glede dobave električnih žarnic.

Dne 10. avgusta t. l. se bo vršila pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 3.000 parov usnatih copat in 5.000 parov bombažastih nogavic.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do dne 11. avgusta t. l. ponudbe glede dobave lesa; do 13. avgusta t. l. glede dobave kisa in krompirja; do 15. avgusta t. l. glede dobave čopičev in kvasa; do dne 16. avgusta t. l. glede dobave strojnih delov in katraniranih vrvi; do 17. avgusta t. l. glede dobave raznih rezervnih delov za pisalne stroje; do 20. avgusta t. l. glede dobave strojev in belih bombaževih srajc; do 21. avgusta t. l. glede dobave strojnih delov.

Dne 16. avgusta t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave raznega elektrotehničnega materijala.

Prodaja lesa. Direkcija šum kr. Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 16. avgusta t. l. ponudbe glede prodaje lesa.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 17. avgusta t. l. ponudbe glede dobave telefonskega in izolacijskega materijala.

Pozabili ste, da smo Vas opozorili, da poravnate 30 Din za naročnino »Obrtnika«.

Tiskali J. Blasnik na nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam